

NOVI LIST

REDACCION ADMINISTRACION:
RECOQUISTA 268
BUENOS AIRES

"EL NUEVO PERIODICO"

NAROCNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto \$ arg. 5.—, za pol leta 2.50. - Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Rokopisi se ne vračajo

Leto I.

BUENOS AIRES, 23. SEPTEMBRA 1933.

Štev. 1.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.
LIST IZHAJA OB SOBOTAH

SLOVENCEM V JUŽNI AMERIKI

S pričujočo številko "Novega lista" izročamo slovenskim rojakom v Južni Ameriki novo glasilo, takšno, kakršno so si že dolgo želeli in ga močno pogrešali.

"Novi list" je porodilo spoznanje, da smo slovenski izseljenci v Južni Ameriki prav hudo potrebni dobrega narodnega lista, ki bo družil razkropljene ude naše velike izseljeniške družine, živece v tem delu sveta, in ki bo v vsakem oziru verodoljnim tolmač njenih čuvstev, glasnik njenih želja in potreb ter obenem tudi pravično zrcalo kulturne stopnje našega v gošdarstvem oziru sicer skromnega, a marljivega in poštenega izseljeništvu; zakaj tudi ta visoka kulturna stopnja naših izseljencev, radi katere se smemo Slovenci upravičeno ponasati — saj govori večina naših rojakov po tri jezike — prava naša tukajšnja naselbina med najbolj čitajoče, a prava tudi v slovenskem južnoameriškem glasilu do izraza.

To sloge in dolžnosti slovenskega izseljenskega glasila. In to sta trajna skrb in resno prizadevanje "Novega lista".

Zato bomo pričani, da bodo odprli naši rojaki na stečaj vrata njihovih domov novemu slovenskemu listu ter ga pozdravili s srčnim navdušenjem, kakor pozdravi človek prijatelja, ter ga je že dolgo pričakoval in o katerem vedel, da ga bo umetno vodil, da mu bo nepristranski obveščevalec, nesebičen svetovalec, zvest tolažitelj ter vztrajen vzpodbujevalec.

"Novi list" izdaja konsorcij, čigar predsednik je arh. Viktor Sulčič, podpredsednik pa dr. Kosta Veljanović, imenovanemu glasilu nista bila lahkomišelnost mati, oče krpaprič.

Obstoj ta je zagotovljen. In da bo novo glasilo tudi vsebinsko polnoma zadoščalo namenu, kateremu mora služiti, je lahištvu poverilo urejevanje "Novega lista" dr. Viktorju Kju, našemu rojaku, ki se je že v domačih krajih udejstvoval v novinarstvu ter bil urednik pri "Edinosti", "Novicah" in "Nemški glas".

Uverjenim bomo sloge med našimi rojaki, ki jo vedno bolj do naših rojakov vrstah strnili.

Albanija

Kakor znano, albanija pred nedavni oster ultimatum in zahtev za vrste italijanskih vojakov, ki so sicer v Italiji služili, za katere pa je vendar albanška država. Sedaj grozila, da bo zahtevalo povračilo teh posojil, sprejme postavljenih z...

Albanija

sečati italijanske visoke soles. (Albanija sama nima univerze). Glede ostalih zahtev italijanskega ultimata doslej službeni odloki še niso bili izdani, zdi pa se, da je morala albanška vlada na vsej črti kapitulirati. Stvarno pomeni to, da bo postal italijanski jezik uradni jezik v Albaniji, tako da bo postala Albanija popolna italijanska kolonija.

Nuestro saludo

Con motivo de su aparición en la arena periodística, "Novi list", "El Nuevo Periódico", órgano esloveno de la colectividad yugoeslava residente en la República Argentina, saluda con toda cordialidad a la prensa del país.

"Novi list" espera poder llegar a formar un eslabón necesario en la cadena vital de los habitantes del suelo argentino: un lazo entre los hijos del país y los residentes eslovenos los cuales se solidarizan completamente con los intereses y destinos de su nueva patria.

Siempre agradecidos por la hospitalidad que nos brinda esta gran Nación democrática la cual ofrece su suelo generoso a todos los hombres de buena voluntad que quieren habitarlo, y conscientes de las responsabilidades que nos hemos impuesto, aspiramos a desempeñar con altura y honor nuestra misión para con nuestros connacionales y representar, al mismo tiempo, ante la opinión pública del país la cultura, capacidad y virtudes del laborioso inmigrante esloveno, siempre adicto a las instituciones, el cual — también en estos tiempos difíciles — está labrando, con el sudor de su frente, su bienestar y con eso el de la República Argentina de cuyo glorioso y bien hadado porvenir está firmemente convencido.

LA DIRECCION

RAZNE VESTI

Na Kubi noča biti miru, odkar so prepodili diktatorja Machado. Ze spet je izbruhnila nova revolucija proti oblasti prof. Grau San Martina, ki je bil nasledoval generalu Céspedesu.

Truplo letalca De Pineda, kateri je izgubil življenje v hipu, ko se je dvignil v letalu, s katerim je hotel prekositi svetovni rekord za polet v daljavo, so prepeljali v četrtek v Italijo, kjer se je izvršil svečan vojaški pogreb.

Napetost med Avstrijo in Nemčijo se še ni polegla. Preteklo soboto se je dogodil nov incident. Skupina mladih ljudi je namreč napadla s kamenjem nemško poslanstvo na Dunaju ter vpila, da treba Hitlerja in Goeringa obesiti.

Silovit vihar, ki je divljal preteklo

OTVORITEV IX. KONGRESA EVROPSKIH NARODNIH MANJŠIN V BERNU

Kongresu, na katerega je prišlo 50 zastopnikov iz vseh krajev Evrope, predseduje bivši poslanec dr. Wilfan.

Koncem preteklega tedna so se začeli zbirati v švicarskem mestu Bernu številni zastopniki narodnih manjšin, živečih v naslednjih državah Evrope: V Nemčiji, Italiji, Avstriji, Češko-slovaški, Madžarski, Poljski, Romunski, Jugoslaviji, Španski, Estonski in Lotvinski. Zbrali so se, da se udeležijo dela devetega manjšinskega kongresa.

Zborovanje je otvoril v soboto popoldne predsednik manjšinske zveze dr. Josip Wilfan, bivši slovenski poslanec v rimskem parlamentu, ki se je v svojem govoru zahvalil zastopnikom, da so se odzvali vabilu izvršilnega odbora ter še prav posebno pozdravil delegate galicijske narodne manjšine s Španskega, ki se je šele letos priključila manjšinski ligi. Nagla-

nedeljo na severni mehiski obali, je povzročil ogromno škodo ter preko sto človeških žrtev. Orkan je nadaljeval svoje razdejevalno delo tudi na ozemlju Združenih držav. V Severni Karolinji računajo povzročeno škodo na 10 milijonov dolarjev.

Fašistovski tribunal je spet začel poslovati. V ponedeljek je izrekel štiri obsodbe proti komunistom, ki so bili obdolženi, da so v Boloniji agitirali proti režimu.

O požigu Reichstaga je izrazil svojo mnenje zasebni mednarodni odbor pravnikov, ki je v Londonu več dni zasliševal celo vrsto prič. Pravniki so prepričani, da je požig poslopija nemškega državnega zbora bil organiziran od fašistov samih, ki so ga potem izrabili za nastop proti komunistom, ter da so obtoženci, proti katerim se je v sredo začel proces v Leipzigu, popolnoma nedolžni v tem pogledu.

EKSPLOZIJA V SKLADIŠČU MUNICIJE

Iz Beograda poročajo, da je pri Mostavoru zletela v zrak večja zaloge granat in smodnika. Dva vojaka in neko žensko je ubilo, tri kmetice, ki so se nahajale v bližini, pa ranilo. Domnevajo, da je nesrečo povzročila neprevidnost enega izmed vojakov, ki si je v bližini smodnika prižgal cigareto.

OPOROKA NAJIMOVITEJŠEGA ANGLEZA

Te dni so odprli v Londonu oporoko umrlega sira Johna Ellermannna, ki je veljal za enega najimovitejših angleških državljanov. Testament je zelo komplicirana listina. Vsebuje na stotine legatov za sorodnike, nameščenke pokojnikovih, ladjedelnic itd. Navodila so tako obširna, da je oporoki pridejan poseben seznam oseb.

Glavni dedič je Ellermannov sin, ki bo podedoval 2 in pol milijona funtov. Samo v gotovini je zapustil Ellermann 18 milijonov funtov. Celotna vsota zapuščine še ni določena, vendar se zdi, da bo vnovčila angleška država samo na zapuščinskem davku okoli 15 milijonov funtov.

šal je tudi, da se vse narodnostne skupine držijo še vedno programatičnih smernic, proglašanih pred osmimi leti ter da vlada med njimi slej ko prej neomajna solidarnost.

Vredno je, da zabeležimo tudi važno dejstvo, da je letos prvi sostvoval otvoriti manjšinskega kongresa tudi uraden zastopnik Zveze narodov.

Dnevni red za to zborovanje je pripravil izvršilni odbor že na svoji seji, ki se je vršila koncem julija. Kongres bo razpravljal o naslednjih vprašanjih:

1. Delo Zveze narodov v preteklem letu;
2. Vprašanje krajevne samouprave posameznih narodnih manjšin;
3. Vera in narodnost;
4. Raznarodovanje in pravice narodnosti;
5. Vsebinska in temeljni naddržavnega javnega življenja.

Kongresu prisostvuje petdeset zastopnikov.

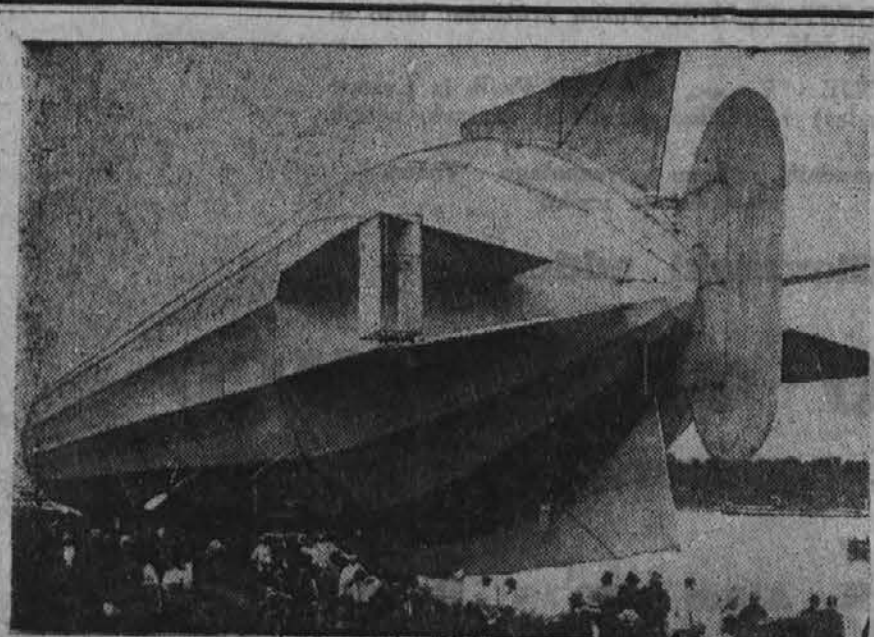
Pred obnovitvijo razorožitvene konference

O razorožitvenem vprašanju so začeli sedaj spet razpravljati evropski politiki. Pripravljajo se na novo zasedanje že toliko krat prekinjene razorožitvene konference, ki doslej še ni obrodila niti najmanjšega otipljivega uspeha.

Tudi če je človek še tak optimist, je moral že zdavnaj spoznati, da z razoroževanjem se dolgo časa nič ne bo. Čudež bi res bil, če bi nova pogajanja obrodila kakšen uspeh, ko je vendar vprav sedaj politično ozračje predvsem v Evropi, mnogo bolj napeto in mnogo manj jasno nego je bilo pred meseci. Hitlerjevski režim na Nemškem predstavlja še zmerom neznanstvo, o kateri je težko ugotoviti, kako se bo razrešila. Francoska vlada gleda z vznemirljivim nezaupanjem na svojega vzhodnega sosedo, ker ve, da se Nemci na skrivnem močno oborožujejo. Do tega ne delajo iz prijateljskih namenov, pač ni treba posebej poudarjati.

V nekaterih političnih krogih napovedujejo, da je zbrala francoska vlada mnogo zelo razburljivih dokazov o nemškem oboroževanju ter da namerava predložiti te dokaze razorožitveni konferenci. Če se bo to res zgodilo, bo to najbrž pomenilo konec tiste ženevske razorožitvene hinavščine.

Nočnega dvoma ni, da si narodi vsega sveta želijo miru in se vojne boje. Le žal, da ta njihova tiha, a vroča srčna želja ne pride nikoli do tako šumnega in bučnega izraza kakor ga vedno ima hujskanje prenapetežev, pa naj si bodo to posamezniki ali pa cele organizacije in diktatorski režimi. In vprav radi tega ni med narodi, oziroma med vladami onega zaupanja, brez katerega se oboroženje ne bo zmanjšalo niti za eno samo puško, če tudi se bodo diplomati zbirali ter se razgovarjali še bolj pogostoma nego doslej. In če hujskaci in prenapeteži ne samo kričijo, marveč imajo tudi odločujočo moč v državi, dasi so v manjšini, potem je pač razumljivo, da med narodi ne more biti zaupanja in torej tudi razorožitve ne bo.

25 LET IMAMO ŽE ZRAKOPLOVE
Slika nam kaže prvi "Zeppelin", ki se je ponesrečil leta 1908.

ARGENTINSKE VESTI

Nakazila priseljencev

Argentinska vlada je pred nedavnimi predložila poslanski zbornici zakonski načrt, katerega namen je uvesti posebno pristojbino na denarna nakazila priseljencev ter na pokojnine, ki se plačujejo v tujini živčim upokojencem, kakor tudi na nakazila onih oseb, ki v inozemstvu uživajo dohodke, izviraajoče iz posestev, podjetij in drugih investicij, ki jih imajo v Argentini.

Za prve, priseljence in upokojence, bi znašala pristojbina pet od sto od nakazane svote, izražene v arg. papirnatih pesih, za druge zasebnike pa, in tudi za potnike, deset od sto.

O tem zakonskem načrtu bo razpravljala poslanska zbornica, ko se bo pričela razprava o nove mdržavnem proračunu, ker je iznos zamišljene pristojbine, katerega račun finančno ministrstvo na letnih šest milijonov pesov, všteti med predvidene dohodke. Upati je, da bo parlament vestno pretresel to vprašanje ter spremenil besedilo zakona, ki ga je predložila vlada upoštevajoč položaj tukajšnjih priseljencev.

Umevno je in tudi povsem upravičeno, če zakon obremeni s posebno pristojbino nakazila bogatinov, ki v raznih evropskih letoviščih in velikih mestih zapravljajo denar, katerega prejemaajo iz Argentinije, ter s tem obremenjujejo argentinsko plačilno bilanco. Koliko je veleposelnikov, ki bi lahko prav udobno živeli v svoji domovini ter tu trošili svoje denarje, pa tega ne store, ker se jim Buenos Aires zdi premalo zanimiv v primeru s Parizom; in takšnih estancierov, ki praznijo svoje debele

listnice po francoskih, švicarskih letoviščih, katere obiskujejo leto za letom, ki pa prekrasnih naravnih divot notranjih pokrajin svoje argentinske domovine si niti ogledali še niso. Za takšno gospodo je že prav, če jo paragraf prisili, da pusti nekaj tudi za blagajno tiste države, iz katere črpa svoje dohodke. Za Argentinca, ki živi v tujini, da si bi mu ne bilo treba, je bivanje izven države luksuz; in če si ga hoče privoščiti, naj ga pa nekoliko več stane. Občutil tega itak ne bo prav posebno. Če bi mu pa nova pristojbina ne dišala, ji lahko vsak hip izbegne s tem, da se vrne domov.

Cisto drugačen pa je položaj ubogega priseljence, ki je prišel v Argentinijo iskat dela in služka in ki si doslej ni mogel še toliko prirediti, da bi mu bilo mogoče spraviti semkaj svojo družino, ženo in otroke ali pa starše, in ki si mora v današnjih časih, pri slabem stanju valute in pičlih zaslužkih, vsak dan odtrgati nekaj od ust, da tekom meseca nabere nekoliko pesov in jih nakaže svojem v domovino, da tudi njim zagotovi košček kruha. Če ima priseljenec v Evropi svojo ženo in svoje otroke — katerih pač ni zapustil in jih pozabil, če jim nakazuje denar — ne moremo sumiti, da živi ločen od svojcev, ker se mu tako zljubi. Kako rad bi trošil tisti denar, ki ga pošilja domov, tu, v deželi, kjer ga zasluži; kako rad bi redil, oblačil in obuval svojo deco tu, z blagom, kupljenim na tukajšnjem trgu! A ni njegova krivda, če tega ne more storiti.

Položaj priseljence, ki nakazuje denar v tujino, ni mogoče

niti z daleka primerjati z zgoraj orisanim položajem bogatina, živčega v Parizu. Za priseljence bi predlagana pristojbina pomenila občutno breme, saj bi v enem letu znašala šestdeset od sto enkratnega mesečnega nakazila. In to je za ubogega delavca ali uradnika mnogo.

Pri sestavljanju omenjenega zakonskega načrta pristojno ministrstvo pač ni dovolj upoštevalo vseh teh okoliščin, ki pa bodo, kakor upamo, gotovo prišle do veljave tekem razprave v poslanski zbornici, tem bolj, ker so že nekateri tukajšnji argentinski listi s hvalevredno nepristranostjo opozorili javno mnenje na neutemeljenost in krivičnost uvedbe predlagane pristojbine, v kolikor se nanaša na nakazila priseljencev.

Predsednikovo potovanje v Brazil

Argentinski parlament je odobril zakonski načrt, ki pooblašča predsednika republike, da zapusti za mesec dni deželo. Kakor znano, bo general Justo posetil glavno mesto Brazila, Rio de Janeiro, kamor ga je povabila vlada sosedne ljudovlade. Od tega predsednikovega potovanja pričakujejo ojačanje prijateljskih vezi in trgovinskih stikov med Argentinijo in Brazilom.

Iz Buenosaireške Kronike

Živ je gorel

Pretekli ponedeljek zvečer je 28-letni šofer Chiapetta ustavil svoj "colectivo" pred garažo v ulici Córdoba 3264, ker je hotel natočiti bencina za svoje vozilo. V času, ko je bil baš zaposlen s tem opravilom ter držal v eni roki cev, po kateri je tekla nevarna tekočina, se je z drugo roko pripravil, da si bo prižgal cigareto. Da bi tega ne bil storil! Komaj se je žigica užgala, že je začela tudi cev bruhati plamene. Prestrašeni Chiapetta je brž spustil iz svojih rok gorečo cev, ki se je pa pri padcu tako usodno zvila, da je neprevidnega šoferja oblila z gorečim bencinom. Revez je pa v kljub vsemu imel še toliko prisotnosti duha, da je brž teklet po dvorišču do kakšnih dvajset metrov oddaljene kadi, ki je bila napolnjena z vodo, ter se vrgel vanjo.

Očividci so pozneje pripovedovali, da je bil prizor nekaj strašnega. Chiapetta se je bil v hipu spremenil v grozno človeško plamenico, ki je puščala za sabo po dvorišču ognjeno sled. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, a težko da ga bodo rešili.

SLABO SO NALETALI

Pred par dnevi so štirje neznanci ustavili na križišču ulic Rivadavia in Brasil nekega Franciška Ureja, ki je — nič hudega sluteč — hodil svojo pot, ter zahtevali, naj jim izroči denarico. A slabo so naleteli. Ure, ne bodi len, je mesto denarice izvil revolver ter začel streljati. Dva izmed napadalcev sta se zgrudila na tla, dočim sta njuna tovariša pobrala šila in kopita. Prihitali so policaji, ki so ugotovili, da je eden izmed napadalcev, star znanec varnostnih oblastev, umrl, dočim so krogle samo ranile njegovega druga.

Niti v Vaši lastni hiši

niste tako dobro posluženi kot na

Slovenskem Oddelku BANCO HOLANDES

Bartolomé Mitre 234 - Buenos Aires

ZA VAŠE PRIHRANKE plačamo najboljše obresti, ki jih vsake tri mesece pripišemo kapitalu, kateri vam je vsak hip na razpolago, brez kakega predhodnega obvestila.

PREVOZNI LISTKI (ida y llamada) po cenah, ki nimajo konkurence ter za najboljše parnike, kjer se potuje kot v prvem razredu.

VASIM DRUŽINAM dostavljamo denar naravnost na dom, brez vsacega odbitka, ker ko ste Vi pri nas plačali nezatno pristojbino, ste s tem poravnali vse stroške.

VAŠ PRIJATELJ,

in ne kdorkoli, Vas bo postregel na

Slovenskem Oddelku

Pridite (ali pišite v materinem jeziku) pa se boste prepričali, da vedno služimo le Vašim koristim.

Uradjeme od 8.30 zjutraj pa do 7. ure zvečer (od sobotah do 12.30).

PROTI DAVKOM

Nekatere trgovke in industrijalne ustanove so v preteklem tednu pripravljale enodnevno zapretje trgovin, ki naj bi vladi dokazalo, da so trgovci in industrijalci proti temu, da bi dohodninski davek ter davek na transakcije ostala še nadalje v veljavi.

Ta akcija, in druge podobne, prav gotovo ne bodo obrodile uspeha. Državna blagajna rabi denarja in vlada ga mora pač nekje vzeti. Zato je novi finančni minister Pinedo že prejšnji teden povedal v senatu, da se vlada ne more odreči omenjenima davkoma in da edino, kar lahko zagotovi, je to, da se za časa njegovega ministrovanja ne bodo zvišali državni izdatki ter se ne bodo uvajala nova bremena za davkoplačevalce.

DEŽ

Po dolgotrajni suši, ki je že resno ogražala bodočo letino, se je argentinska zemlja spet dobro namočila z več dni trajajočim dežjem. Ponekod je bilo vode celo preveč; tako poročajo iz kraja Santo Tomé, pokr. Corrientes, da je močan vihar, tekem katerega je padala tudi toča, prizadejal precej škode mnogim bajtam revnih kmetičev.

VOLILNI ZAKON

Parlament bo v kratkem pretresal načrt za novi volilni zakon, ki se v marsičem razlikuje od onega, ki je stopil v veljavo leta 1911. in po katerem so se vršile tudi zadnje volitve. Argentinska radikalna stranka, ki se doslej še ni pobotala s Justovo vlado, je objavila v tem tednu proglaš, v katerem nastopa proti nameravani spremembi in izjavlja, da je predloženi zakonski načrt "atentat proti zakonu predsednika Saenz Peñe."

ZAPADLI OBČINSKI DAVKI

Mestni svet je prejšnji teden sklenil, da se pod določenimi pogoji odpuste globe, ki bi jih morali plačati vsi oni, ki še niso poravnali zapadlih občinskih davkov. Na podlagi tega sklepa je intendenca objavila dekret, ki določa:

Davkoplačevalcem, ki so zastali z davki, se odpustijo vse globe, če bodo svoj dolg poravnali pred 15. novembrom t. l. Prav tako se bodo brisale globe onim, ki dolgujejo obroke za tlakovanja cest (čl. 6 zakona št. 11593), če bodo plačali zapadle svote pred 15. decembra.

Brišejo se tudi denarne kazni za prestopke, izvršene dneva, ko stopi pričujoči dekret v veljavo, če se še niso plačale in če isti prestopki ni bil izvršen dva krat tekem enega leta. Ta ugodnost ne velja za globe naložene radi kršitve predpisov o moralnosti, radi razpečavanja pokvarjenih jestvin, radi sleparskih mer itd.

NIČ VAS NE STANE

nam pa pomagajte:
Opozorite svoje znanca na

"NOVI LIST"

Letalec De Pinedo, ki se je pred nedavnim smrtno ponesrečil

Jutri - 24. septembra

ob 16. uri

VSI NA SLOV. PRIREDITEV

v ul. Alsina 2832

SLIKA PREDSTAVLJA SKUPINO SOLARJEV

Na Francoskem so namreč sklenili uvesti v šole tudi pouk v plavanju kot obvezen predmet.

SLOVENCJI DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

Na Notranjskem so dobili v drugi polovici avgusta elektriko, po kateri so dolgo hrepneli. Na Rakeku, kamor so napeljali 32 kilometrov dolg daljnovod z žirovske banovinske elektrarne, se je ob tej priliki vršila slovesna proslava na kolodvoru, ki je elektrificiran po najmodernejših načelih in v tem oziru mnogo prekaša, kakor poročajo. Postojno. V načrtu je, da se letos elektrificirajo tudi Unec, Cerknica, Dolenji in Gornji Logatec, Hotedersica in, po možnosti, tudi Planina. Drugo leto pa bodo napeljali tok v Log in Stari trg.

V Lescah je ogenj učinil dvoje poslopij posestnice Ivane Legatove in napravil škode za 150 tisoč dinarjev.

Ustoličenje novega lavantinskega nadškofa dr. Ivana Tomazića se je izvršilo v torek, 15. avgusta, z velikimi svečanostmi, katerih se je udeležil tudi predsednik vlade dr. Sršić. Dr. Tomazić je osem in petdesetih vladik v vrsti lavantinskih cerkvenih nadpastirjev.

Lani oče, letos sin žrtev smrtne nesreče. — Pri Ptujju, v bližini, kjer se izteka Grajena v Dravo, se je kopal 14-letni Anton Pavko, ki tudi stanuje tam blizu. Zasel pa je pregloboko v nevarno Dravino strugo, ki ga je spodnesla. Zaklical je se na pomoč, nato pa so mlado življenje ugrabili valovi. Bližnji kopalci so takoj priskočili na pomoč. Pogrešanca so zasledovali s čolnom, a bilo je vse zaman. Anton Pavko je bil dijak IV. razreda ptujške gimnazije. Za mater je nesreča tem hujša, ker je lani izgubila na prav tak nesrečen način svojega moža.

Slepec je rešil utopljenca. V Sutomiščici pri Splitu je padel v morje preglednik finančne kontrole Ivo Studen. V njegovi družbi se je nahajal slepi Jozo Plivo, ki je na klice na pomoč skočil v morje, da bi rešil tovariša. Slepec je otipal utaplajočega se tovariša ter ga potegnil na obalo, kjer so ga navzočni kopalci spravili spet k zavesti.

Ženin pobegnil iz cerkve. V Zemunu se je poročil te dni ruski emigrant Igor Ratko z neko rusko emigrantko, pa si je takoj po poročni obredih premislil in je pobegnil. Dočim so mladi ženi čestitali, je mož skrivaj smuknil iz cerkve, sedel v avto in se odpeljal v Sremske Karlovice, odkoder je pisal ženi, da hoče vstopiti v samostan, kjer bo molil za Rusijo. Policija ga je kmalu našla in privedla nazaj. Mož je živčno bolan.

Nevhte v Hrvatskem Zagorju so koncem avgusta napravile ogromno škodo. Dobro tretjino zlatarskega sreza je potolkla gosta in debela toča, ki je padala dobrih 10 minut ter napravila milijonsko škodo. Mnogi vinogradi so oskodovani za 100, koruza pa povprečno za 60 odstotkov. Oklesčeno je tudi sadno drevje, otava je vsa zbita in pomandrana in se tako povprečno ceni po 600 Din. škode na vsak oral. So občine, ki se brez pomoči ne bodo mogle preživljati čez zimo.

Strašna letalska nesreča se je dogodila prejšnji teden v Ljubljani. Iz doslej se ne pojasnenih vzrokov je tresčilo v tla veliko civilno letalo. Šest potnikov, pilot in mehanik so obležali mrtvi.

Ljubljana je dobila s 1. septembra redno letalsko zvezo z morjem. Vsako jutro odpelje letalo potnike proti Susaku. Cena za polet iz Ljubljane na Susak je 180 dinarjev, a je tu všteta tudi vožnja z avtom do letališča in zavarovalnina za 400.000 dinarjev. Vsak potnik je namreč zavarovan.

V Zlataru, na Hrvaškem, so neznani ubijalci umorili bivšega ministra Mirka Neudorferja. Policija domneva, da je postal žrtev atentata, katerega so pripravili hrvaški separatisti, ki žive v tujini.

Strašen zločin v Varvarinu

Varvarin, mirna in tiha vas v središču Pomoravja, je zaradi nepremišljene govorice nekega sejmarja postala torišče strašnega zločina pobešne množice. Končen avgusta, na dan največjega letnega sejma se je zbralo v vasi iz okolice okrog 10.000 ljudi, med katerimi pa tudi ni manjkalo beračev in ciganov, ki so prosjačili in ljudstvo zabavali s svojimi opicami in medvedi. Sredi sejmišča je bila tudi ciganka Marinkovića s svojo šletno slepo hčerko Ančico in še neko drugo starejšo ciganko. Med gručo sejmarjev pa je naenkrat začel neki kmet klicati, da slepa deklica gotovo ni ciganka in da so jo cigani najbrž ukradli ter ji iztaknili oči, da bi tako lažje prosjačili. Ta govorica se je bliskovito razširila po sejmišču in kaj kmalu se je znašel neki kmet, ki je trdil, da je slepo dekletce iz družine njegovega bratranca v Arandjelovcu in da je bilo od ciganov ukradeno že pred nekaj leti.

Kmeta, ki je na ves glas to trdil in naposled krenil proti skupini obeh starih cigank in slepega otroka, je obkolila velika množica, na katero so seveda takoj postali pozorni tudi orožniki ter skušali napraviti red in mir. Ko so skušali orožniki odvesti ciganki z otrokom in razburjenega kmeta v občinsko hišo, se je od vseh strani zgrnila kričeča množica in nastalo je strašno prerivanje. Velika večina sejmarjev ni niti vedela, za kaj gre, slišali pa so se klici, da so cigani spet ukradli in oslepili nekega otroka. Orožniki so bili v krogu velike množice brez vsake moči. Ko so drugi cigani na sejmišču slišali razburjenec kriče, so nekateri začeli bežati in so se seveda takoj pognale za njimi cele gruče. V vasi je nastala nepopisna zmeda in tu in tam so se ruvale skupine silno razburjenih ljudi. Ko se je pot malo odprla, so skušali orožniki spraviti ciganki z otrokom v neko stransko ulico, pa je takoj za njimi prihrumela velika truma, ki je ciganki v nekaj trenutkih

Ameriški rojak žrtev zločina

Fran Zalar v severnoameriški naselbini Neosho je postal žrtev groznega zločina. Ko se je zvečer vračal s svoje farme domov, so ga neznani tolovaji oropali in umorili, njegovo truplo pa so polili s petrolejem in zažgali. Zgorelo je s hišo vred. Pokojnik ima baje sorodnike v Brusnicah na Dolenjskem.

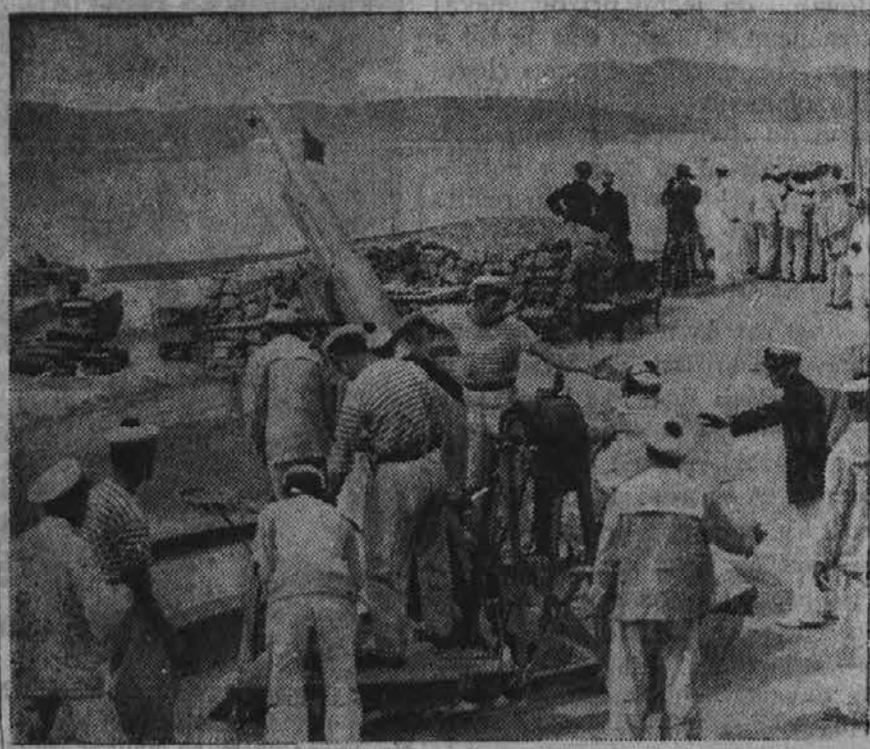
Vesti s Koroškega

Koroški Slovenci so bili pripravili za 20. avgusta veliko prosvetno prireditev z nastopom dveh domačih pevskih zborov v Mostniku. To prireditev, ki jo je bila organizirala Slovenska krščanska socialna zveza v korist revežev dveh občin, so pa avstrijske oblasti v zadnjem hipu prepovedale, češ da je kraj, v katerem bi se imela vršiti, imel posebno vlogo v obrambnih bojih proti Jugoslaviji in da bi radi tega slovenska prireditev golemo povzročila med domovini zvestim nemškimi prebivalstvom veliko razburjenje. Zgodilo se je sedaj prvi krat, da so koroške oblasti prepovedale slovensko kulturno prireditev. Zveza je vložila priziv, pritožila pa sta se tudi oba poslanc slovenske narodne manjšine na Koroškem.

ČE SMO VAM POSLALI 2 IZVODA IXROČITE ENEGA PRIJATELJU

pobila na tla in pomandrala. Na drugem oglu pa so med tem razdivjani kmetje z gorjčami ubili nekega mladega cigana, ki je skušal iz gneče zbežati za hišami proti bližnjemu gozdu.

Velika množica je potem drla proti obrežju Morave, kjer so imeli cigani svoje taborišče z malim cirkusom. Množica je ciganske vozove s konji vred izrinila na breg ter vse pometala v vodo. Po pravem čudežu pri tem ni bilo človeških žrtev, utonile pa so v vodi tri opice in medved, ki je še malo prej zabaval množico s svojim plesanjem. Tudi slepa deklica je ostala živa v klopčicu razdivjane množice. Nekdo jo je odnesel v občinsko poslopje, kjer je neprestano klicala svojo mamo. Otroku seveda niso mogli povedati, da je njegova mati storila strašno smrt pod nogami pobešne množice.

STRELSKE VAJE FRANCOŠKIH MORNARJEV V TOULONU
Vežbajo se v streljanju proti letalom

VESTI S PRIMORSKEGA

Vojaška dela in manevri ob meji — Kaznovan uradnik in prepričana poroka — Divjaško postopanje financarjev — Podrepniki in ovaduhi — Mizerija v Brdih

Trst, avgusta 1933. Košana in okolica je polna vojakov, kar se še ni dogodilo do letos. V Košani sami so res letos že tretjič, toda v okolici, ki nima tudi primernih prostorov za manevre, ni bilo še vojakov. Na Čepnu, ki je majhna vas, jih je cel regiment, ravno tako v Košani pri Sv. Mihele itd. Na polju so povzročili toliko škode, da se ne da opisati. V tem času se je zgodilo tudi že več nesreč. Desetletni fantek Jeričev iz Volč je stopil na granato, ki je eksplodirala in ga tako nesrečno ožgala, da je malo upanja da ostane pri življenju. Obenem je poškodovala po rokah enajstletno deklico Markuzovo iz Volč. Nekemu vojaku, ki je bil na straži, je strelivo odtrgalo roko. V Šmihele pa je neki vojak skočil v vodnjak ker se je zbal kazni, katera ga bi doletela vsled tatvine. Za temi vojaki pridejo drugi in tako se bo menda vrstilo, dokler bo kaj vremena.

Sv. Lucija, avgusta. Letos se v naši dolini ne bodo vršile vojaške vaje, zato bo pa kobilični roj, kakor se sliši, osrečil Kras in Vipavsko dolino. Vojaška dela še vedno nadaljujejo. Kdaj mislijo pričeti z delom na že izmarjeni vojaški cesti na levem bregu Idrije in Soče (od Tribuše do Sv. Lucije in Kanada), nam še ni znano.

Te dni bodo pričeli z delom na strateški cesti Slap St. Viška Gora. Do sedaj je bila ta cesta izvršena le bolj na debelo, a sedaj jo bodo popolnoma dovršili. Ljudstvo seveda ne bo imelo od tega nikakih koristi, ker bodo pri delih nastavljali izključno le črne južnjake.

Pri vseh mostovih se opaža gibanje. Ze nekaj časa pridno delajo pri Baškem železniškem mostu na levem bregu Idrije, kjer zakriti s plahdami vrtajo v podstavek mosta. Izvedeli smo, da so že vsi mostovi čez Idrijo pripravljani, da jih v slučaju potrebe lahko poženejo v zrak. — (Bog nam daj kmalu dočakati tak "slučaj potrebe!")

Divča, avgusta 1933. Pred kratkim so odstavili v Divači poštnega uradnika. Baje je manjkalo v blagajni 2.000 lir. Govorica o primanjkljaju pa čisto gotovo ne drži, ker so ljudje ravno na tej pošti navajeni drugačne morale od strani oblasti. Poštni uradnik je bil namreč med ljudstvom zelo priljubljen in mi sklepamo, da je bil to njegov edini pogršek in povod za odpustitev. Pred par leti se je namreč zgodilo na tej pošti nekaj sličnega. Vodja pošte Massalini, rodom Furlan, poročen s Slovenko in oče dveh otrok, se je nekega jutra nemalo začudila, ko je stopil v urad in dobil tam dva možka, ki sta od nje zahtevala, da njima izroči blagajno, z vsem ostalim in mu obenem pomolila dekret o takojšnji odpustitvi iz službe. Zagrešil ni ničesar drugega kot to, da se je prikupil ljudstvu s svojim poštnim poslovanjem in domačim občevanjem. Za nas ne sme imeti nobeden prijazen besede, nas ne sme nihče zagovarjati. Vsakogar, ki tako postopa, takoj odslovijo!

Istrija, avgusta 1933. Imamo skoro v vsakem našem večjem kraju slučaje, da so italijanski oficirji, tudi višji, poročili naša dekleta in včasih tudi prav zavedne Slovenke. Mnogokrat se je celo zgodilo, da so imeli starši deklet, katere so snubili italijanski oficirji, velike sitnosti, ker niso dovolili, da bi se hčerke poročile z njimi. Danes je drugače, kar potrjuje tale slučaj: Neki oficir je zasnužil v znani in premožni Kavčičevi rodbini v Idriji. Mogoče, da mu je bila res všeč hčerka Danica ali pa, da si je želel le nieno doto. Ko je bilo končno v družini že vse dogovorjeno, je snubač

zaprozil dovoljenje na pristojnem mestu. A potrebnega dovoljenja ni dobil, baje samo zato ne, ker je nevesta Slovenka. Fašizem se menda le boji za svojo čistokrvno italijansko raso!

Sv. Lucija, avgusta 1933. Prve dni tega meseca je finančna patrolja prišla nekega možkega, ki je prišel preko meje, in ga med potjo do Roč nad Slapom tako divje pretepal, da se je onesvestil. Toda zverine tudi tedaj še niso prestale mučiti žrtve, kljub zgražanju opazujočega ljudstva, ki se seveda ni upalo nastopiti v obrambo nesrečnega, ker predobro pozna maščevanje kulturonošcev. Nato je financar stopil v bližnjo hišo, vzela brez besede ročni voziček, na katerega so naložili onesveščenega ter ga odpeljali do svoje kasarne. Na dvorišču so ga položili na tla ter pričeli polivati z vodo, nato so ga zavlekli v kasarno. Do danes še ne vemo, ali je trpin ostal pri življenju. Kdo je bil nam ni znano.

Ta slučaj ni osamljen. Zverinski brigadir na Slapu in njegovi pomagači vestno izvršujejo naročilo svojega velikega učitelja.

Postojna, avgusta 1933. — Ze nekaj mesecev pritiskajo fašisti na naše ljudi in jih silijo naj se vpišejo v fašistično stranko. Mnogi naši ljudje, laži in korupcije. Mnogi naši ljudje, ki so kakorkoli odvisni od njih, so klonili, da se rešijo in zagotovijo svojem kos kruha. Ne razumemo pa kako je mogel Stanko Lavrenčič, sin bivšega našega poslanca, hoditi okoli Postojncanov in nabirati podpise za vstop v fašistično stranko.

Jablanca, avgusta 1933. Poleg drugih vsakdanjih skrbi in težav, imamo nadlogo, ki je skoraj hujša od vseh drugih. V vasi imamo podrepnika fašizma, ki je plačan zato, da vohuni in stika za nami. Pravijo da je Štefancić po domače Vičić špijon za vso jablansko občino. K njim v hišo zahaja uradnik naše občine, tam se sestajajo in pretresajo naše življenje in naše obnasanje. Mi, ki nikomur nič ne prizadenemo in se za drugo ne brigamo kot za naše borno kmetijstvo, bi lahko živeli brez take nadloge. Upamo pa, da bo tudi tega konec!

Gorica, avgusta 1933. Bric je postal zadnje čase velik revež! Davke mora plačevati, drugi izdatki so čimdalje večji, a dohodkov nima nikakih več. Za svoje prideleke ne dobi odjemalcav, zlasti pa za znana in dobra briška vina ni nikakega trga več vsled močne konkurence italijanskih vin. V teku tega leta so pa poleg drugega cene vinu tako padle, da ne krijejo niti vinogradniških stroškov. Zato v Brdih točijo letos vinogradniki vino v lastnih kletih po litri liter. Nizka cena sladke kapljice zvali marsikakega Goričana v Brda. Vina je pa še toliko po kleteh, da ga tudi na ta način ne bodo zlepa prodali. Bliže se že nova trgatava a ne bo niti prazne posode za mošt.

STOLPCI NAŠEGA LISTA SO ODPRTI

za vse naše organizacije. Društvene vesti in objave za prireditve je pošiljati na Uredništvo Novega lista Buenos Aires, Calle Reconquista 268

Slovenski rudarji na Francoskem

Odkar je Amerika tako močno omejila priseljevanje, ima Francija največje število priseljencev iz slovenskih držav, med katerimi pa tudi Jugoslovenci zavzemajo vedno večje mesto. Največ naših rojakov je v severni Franciji, v Lensu pa je največ naših rudarjev. Prvi naši rudarji so prišli v Francijo že leta 1922, iz Nemčije, iz trboveljskih revirjev pa so se začeli izseljevati v jeseni prihodnjega leta, še več pa jih je odšlo v Francijo leta 1924.

Splošna gospodarska kriza se občuti tudi v francoskih rudniških revirjih. Zasluzek tako zvanega gospoškega šihita pa znaša povprečno še vedno od 32 do 40 frankov. K zasluzku pa je treba prišteti še 10 odstotno draginjsko doklado.

Te doklade so pred leti znašale celo 25 odstotkov. Poleg tega imajo rudarji doklade za otroke, ki se priključujejo vsakemu delovnemu dnevu in sicer za otroka otroka 1 frank, za drugega otroka 2,50, za vsakega nadaljnjega otroka pa po 2 franka. Praznuje se tudi v francoskih rudnikih, naši rudarji pa še vedno napravijo po 9 do 10 šihitov na 14 dni. Tehnično so rudniki dobro urejeni, jame so suhe in hladne, da lahko večina rudarjev dela v copatah. Uporabljajo se ameriški stroji za vrtnanje in ker se pri svedrskih skozi odprtine na vse strani vsiplje prah, nosijo rudarji med delom maske.

Socialno zavarovanje je v splošnem dobro urejeno. V bratovske skladnice plačujejo rudarji po 4 odstotke od celotnega svojega zasluzka do gotove vsote. Nezg dno zavarovanje pa plačujejo podjetniške družbe same in dobi rudar v primeru poškodbe polovico svojega dnevnega in sicer najboljšega šesttedenskega zasluzka poleg draginjske doklade in doklad za otroke. Rente zaradi težkih poškodb priznavajo posebna sodišča. Pokojnina od bratovske skladnice je dosegljiva z dopolnjenim 55. letom starosti.

Podjetja nudijo rudarjem stanovanja v svojih hišah. V eni hiši so po tri stanovanja in sicer manjša s tremi, večja pa tudi s petimi sobami in kuhinjo. Rudarske hiše imajo velika dvorišča in vsaka družina ima tudi lep kos vrta. Naši rojaki pripovedujejo, da so ta stanovanja zelo ugodna in da lahko doma redijo tudi kokoši, zajce in koze, samo svinj ne

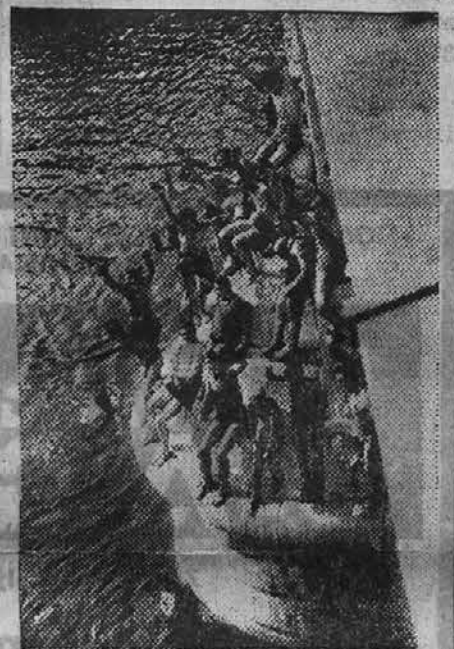
smejo imeti. Za stanovanje se plačuje 14dnevno in stane stanovanje manjše rodbine za 14 dni po 6 do 6,50 frankov. Naši rudarji nimajo svojih strokovnih društev, v francoskih sindikatih pa so vključeni najbrže vsi in tvorijo v nekaterih podružnicah znatno število. Sami vzdržujejo razna kulturna društva, namenjena izobrazbi in razvedrilu. Kjer ni javnih šol, skrbijo podjetja za šolanje otrok in tudi za cerkve. Poleg šol so tudi otroški vrtci.

Z drugimi rojaki, ki delajo po tovarnah in tudi na posestvih kot začasni delavci, pridejo naši rudarji le malo kedaj v stike. Mezni pogoji v tovarnah so zelo različni, socialno zavarovanje pa je enotno in so nekaterih njegovih panog deležni tudi priseljenci, ki prihajajo v Francijo kot sezonski delavci.

LETNIH \$ 5.—

ni mnogo za dober in zanimiv list velikega formata

NAROČITE SE!

PARIZANI SE HLADIJO V VODAH REKE SEINE

NOVO DELOVNO PODROČJE AMERIŠKIH ZLOČINSKIH TOLP

Alejandro Jaime, član senatne komisije, ki ji je naloga proučiti vprašanje "racketov", protizakonitih "podjetij" ameriškega dna, je izračunal na podlagi aktov, da so l. 1931, zločinci samo v Chicagu ugrabili 279 ljudi z namenom, da dobe zanje visoko odkupnino. 13 med temi ljudmi so zločinci umorili, 2 samo v 69 primerih je uspelo prijeti storilce in jih obsoditi. Jaime je razširil svoja raziskovanja tudi na ugrabitve v okviru zločinskih organizacij samih. Člani različnih tolp so v istem letu ugrabili okrog 400 članov konkurenčnih tolp. Če upoštevamo še primere ugrabitev, ki niso prišli oblastim na uho, ker so se žrtve in njih sorodniki iz strahu pred maščevanjem odpovedale ovadbi, moramo sklepati, da je bilo v Chicagu samo predlansko leto ugrabljenih najmanj 1000 oseb.

Tako je bilo v dobi, ko so imeli "racketi" še dovolj lažjega zasluzka s tihotapljenjem alkohola, sedaj, ko je prohibicija praktično prenehala in tihotapstvo z alkoholom ne prinaša nobene koristi več, pa je ugrabljanje živih oseb strahotno naraslo. Voditelji zločinskih tolp so slej kakor prej obvezani plačevati svoje ljudi in zato ni čudno, da morajo iskati novih, čim lažjih in čim bolj izdatnih virov dohodkov, a med takšne vire spada baš ugrabljanje. Več ameriških držav je sicer za ta "poklic" sprejelo že smrtno kazen in ostale jo bodo uvedle prej ali slej, a to po vsej priliki gangsterov (članov ameriškega podzemlja) ne moti mnogo.

Drakonični ukrepi so imeli v zvezi z izgubljenimi možnostmi za drugačen zasluzek le to posledico, da so postali roparji pri svojih drznih podvigih še bolj previdni in prevežani. Ko so ugrabili Lindberghovega sina,

Z MIRNIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calla Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NAŠI KLINIKI SPECIALIZIRANE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA, KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKE BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

so zahtevali n. pr. kot rekordno odkupnino "samo" 60.000 dolarjev, danes pa je 50 do 60.000 dolarjev nekaj povsem običajnega, v mnogih primerih pa so zahtevali že dosti več, za ugrabljenega Peggyja Mc Matha n. pr. 70.000 dolarjev, za Williama Hamma 100.000 dolarjev, za Johna Factorja 200.000 dolarjev, za Johna O'Connella, sina znanega ameriškega politika, pa že celo 250.000 dolarjev! In primeri, da so prišli zločinci oblastem v roke ter prejeli zasluženo kazen, so redki, naravnost silno redki v razmerju s številom ugrabitev...

Tako je postalo novo oz. poudarjeno delovno področje ameriškega podzemlja vir ogromne materialne škode za posameznike in vso državo; javnost se vdaja čedalje bolj demoralizirajočemu občutku, da ni nihče več varčen svoje svobode in življenja, oblasti pa ugibajo na vse strani, kako bi zajezile to zlo. V pravosodnem ministertvu so morali osnovati poseben

oddelek, ki se bavi samo z ugrabitvami. Načeljuje mu državni pravdnik Keenan, ki velja za posebno energičnega moža. Keenan je prepričan, da mu bo uspelo uničiti zalego, ki se preživlja z ugrabitvami ljudi. Vsa policija pripravlja po njegovih navodilih nove ukrepe. Vprašanje pa je, kakšen bo uspeh. Dejstvo, da bo s popolnim prenehanjem prohibicije v bližnjem času popolnoma prenehala tudi obrt tihotapljanja alkohola in da bo podzemlje še bolj prisiljeno iskati si novih zasluzkov, kaže bolj na to, da bo postal problem ugrabitev v Ameriki še hušji.

SRAŠNA SMRT

V mestu Gdanskem se je hotel 70-letni Jan Verčec iznebiti revmatizma. Slišal je, da ozdravi čebelni pik to bolezen. Zato se je namazal z medom po vsem telesu ter se postavil pred čebeljak. Čebele so ga pa tako opikale, da je umrl na zastrupljenjem krvi.

LEVI IZ FILMSKEGA MESTA

Fotograf jih je "ujel" v hipu, ko čakajo na učitelja, ki jih bo uvedel v igralske skrivnosti

Restaurant Europeo

EDINO SLOVENSKO ZBIRALIŠČE

Prvovrstna kuhinja

ZABAVA IN PLES VSAKO NEDELJO POPOLDNE

Za obilen obisk se priporoča

LUKA DIVIČ

RECONQUISTA 542

U. T. 31 Retiro 1617

PODLISTEK

ZASEBNA POLICIJA

Španski spisal L. de Vedra

Pero se je spet vrnilo k papirju, a bilo je suho. Na njegovi poti proti tintniku ga je robato dvignil nov pogon inspiracije.

"Zaupati... a nezaupljiv!" In debela roka je stisnila držalo, kakor bi ga hotela prisiliti, da pritrudi besedam.

Spoštjivi človek, ki je že celo uro poslušal iste reči, je naredil novo pritrjevalno gesto in je imel občutek, kakor da se njegova glava ne bo več vrnila v normalni položaj, marveč bo še naprej kolebala do tal. Njegov tilnik je bil že omagal.

"In moram vas še enkrat opozoriti" — je nadaljeval debeluhar — "na odgovornost vašega mesta in na pazljivost, ki jo boste morali rabiti pri izvrševanju svoje službe."

Mesto. Služba. Kako lepo je zvenelo teh dvoje besed v ušesih nove-

ga uradnika, zlasti je bil truden!

"V ta hotel prihaja mnogo ljudi, katerim treba dati vsa mogoča jamstva. Vi boste odgovorni za nadzorovanje, čuječe oko, vedno na straži!"

Pero se je pogreznilo v tintnik in spoštjivi človek je omilil resne poteze, ki so mu pačile obraz, ter je uporabil priliko, da deklamira stavke, katerega je bil tako skrbno pripravil.

"Razumem, gospod upravnik, važnost svoje službe, in smem vas zagotoviti, da bom zanjo uporabil vse svoj razum, vse svoje energije in, če treba, tudi svoje življenje!"

In je čakal.

"Dobro", je zinil debeluhar brez posebnega navdušenja, med tem ko je odlagal pero ter skrbno pritiskal sušilnik na zapestje svoje srajce.

"Ampak..." — in spoštjivi človek, ki ni bil še vsega povedal, je spremenil ne samo zvok svojega glasu, marveč tudi položaj svojih nog — "plača je majhna."

Debeluhar, ki je iskal madeže na drugem zapestju, je končnoveljav-

no povzel besedo.

"Vi, in vi bolje nego kdorkoli, morate vedeti, da je službica detektiva v hotelu, kjer se zbirajo tako odlični gostje, samo za videz... Vaše delo? Kazati se! In ne našeljen kakor sobarica, niti kakor kol, marveč kakor detektiv. Sem pa tja kakšen pomembn pogled — razume se, da smete gledati samo na takšne ljudi, ki vas ne opazujejo — par zaupnih besed vsem tistim, ki se jim zljubi poslušati jih, pa ste končali svoje delo."

Debeluhar je vrgel bežen pogled na beloto svojega oprsja in je nadaljeval:

"Vaš predhodnik je bil dvajset let zasebni detektiv v tej hiši, in teh dvajset let je preživel sedeč v naslonjačih, potrpežljivo gledan od vseh.

Pero je končno narisalo ime, ki Pero je končno narisalo ime, ki je tiskovino spremenilo v imenovanje, in debeluharju se je posrečilo premagati odpor svojega trebuha ter odpreti predal svoje mize.

"Tu imate medaljo, ki izpričuje, da ste naš privatni detektiv in ki

jo boste z vso potrebno previdnostjo pokazali vsem klientom in revolver, katerega ne boste uporabili v nobenem slučaju, niti v najhujši sili, brez mojega predhodnega dovoljenja. Ima pet nabojev; prazni naboj odgovarja strelju, ki je bil ušel vašemu predhodniku že pred desetiimi leti in ki nam še zmerom odganja kliente."

Orožje in medalja sta romala v druge roke in gerent je smatral da je potrebno še eno poslednje opozorilo.

"V razgovorih s klienti si boste lahko izmislili vsa junaštva, ki so v zvezi z vašim poslom, ter vse zločine in skrivnosti, ki vam bodo prišli na mi sel, skrbno pa boste pazili, da jim kraja, kjer so se dogodili, ne odkazete v tem hotelu. Dobro bo če jim boste ob koncu vsake povesti vsako krat ponovili, da je to bilo tam drugje", ker se tu nikoli ni nič zgodilo."

Ni potrebno o meniti, da je mož, ki je poslušal, zgubil mnogo od tistega spoštovanja, s katerim je bil prežet eno uro prej, in da je to spoštovanje nadomestilo sedaj najbolj globoko zgražanje. Tako je odšel po

hodnikih in bil je pretresljivi krik neke gospe, ki ga je opozoril, da ima še v roki revolver peterih nabojev.

"V ste novi detektiv?"

"Po čem se mi pozna?", je vprašal razkrinkami, ki je uzrl pred sabo smehljajoč se obraz, o katerem je takoj sklepal, da mora biti odkritosrčen ter imeti dobre namene.

"Prav nič se vam ne pozna. Prav dobro to prikrivate, ampak, če nimate nič proti temu, pridite čez pol ure v sobo 47."

In nasmesek, za tem pa obraz, sta brž izginila ter zapustila v detektivu prijeten vtisek zaupanja. Vzel je v roko zapisnik, pobral medaljo, ki mu je bila med tem padla in votlo zazvonila, zabeležil nekaj in šel sesti nasproti velike ure v "hallu" ter ostal kakor privezan s pogledom na njen dolgi minutni kazalec. Takó pet in dvajset minut. Naenkrat je stopil na noge in krenil proti dvigalu. Neki "groom" je priteknel za njim ter mu izročil revolver.

"V naslonjaču, gospod. Najbrž, ko ste se dvignili..."

(Nadaljevanje v prih. števil.)

★ ZA POUK IN ZABAVO ★

KAKO SU IZUMRLI PRVI EVROPSKI NASELJENICI V SEVERNI AMERIKI.

Na Grenlandskem blizu rta Gerjolfnasa so našli lani okostja belih ljudi, ki so nekoč stanovali na daljnem ameriškem severu. Danski človekoslovec Sören Hansen je skrbno proučil kosti in ugotovil žalostno usodo skandinavskih vikingov, ki so dospeli v Ameriko kot prvi belokožci vsaj 500 let pred Kolumbom. Islandski posestnik Erik Rdeči je v obrambi leta 980. ubil nekega nasprotnika ter je bil zaradi tega obsojen na smrt. Ker se nikakor ni čutil krivega, je sklenil pobegniti. V navadnem ribniškem čolnu je z maloštevilnimi spremljevalci zapustil rojstni otok, čudežno prejadral veliko morje in dospel v kraj, ki ga je imenoval Zelene dežele grenlandske. Ta dogodek pomeni prvo odkritje Amerike, o kateri človeštvo prej ni ničesar slutilo. Znanstveniki so smatrali veliko morje za konec sveta in za vrata v pekel. Begunci so si postavili hiše in dve leti pozneje odšli na Islandsko p o družine. Ko so se vrnili v novi svet, so pripeljali s seboj precej rojakov, ki so jim naredili skomine z novicami o svojem življenju.

Tako je nastala na Južnem Grenlandskem prva evropska naselbina, in leta 930. po Kristu se je prvič prikazal ta kraj v skandinavskih letopisih. Največji otok na zemlji je takrat zaslužil ime "zelene dežele", ker nikakor ni bil sličen sedanji deželi večnega ledu. Nasprotno se je odlikoval po toplem podnebju in lepem rastlinstvu. Naseljenci so kmalu pomnožili črede krav in ovac ter postali premožni. Navezali so redne stike s staro domovino. Leta 985. je odrinilo samo iz Rejkjavika v Ameriko 35 jadrnic, od katerih jih je dospelo tja samo 15. Dasi je to razmerje značilno za takratno mornarstvo,

vendar ni ustrašilo vikingov. Leta 1261. so celo sklenili z Norveško redno trgovinsko pogodbo. Evropski zemljepisci omenjajo od tedaj redno grenlandske naselbine in jim pravijo "Tečajna Skandinavska". Deželica se je kmalu pokristjanila in je imela svoje škofo. Toda zadnja poročila o "novi deželi" so iz leta 1410. Od tedaj je izginila deželica iz zgodovine. Nobena ladja ni dospela več odtod v Evropo. Stara domovina je pozabila na potomce vikingov v Severni Ameriki. Šele leta 1782. so slučajno vrgli neki danski kitolovci sidro v zalivu, kjer je bila nekoč obstajala naselbina. Našli so zapuščene vasi, napol podrte hiše in strohnele ostanke zadnjega belega prebivalca, ki je ležal vznak poleg ugaslega ognja. Najbrž je moral umreti pred meseci ali celo leti. Eskimi, ki so jih pozneje našli mornarji, so pripovedovali o "veliki kugi" pri belih ljudeh. A mornarji so p rej mislili, da so upepelili vasi Eskimi sami, ker so pri njih videli nože in drugo drobnarijo skandinavskega izvora. Konec "Tečajne Skandinavske" je ostal skrivnost, dokler ni objavil Han-

sen podatkov o svojem raziskovanju vikiških ostankov. Ugotovil je po primerjavi okostnjakov iz vseh dob štiristoletnega obstoja naselbine, da so morali prebivalci počasi telesno propadati. Zadnji izmed njih so bili skoro pritlikavci (1.40 m). Celo dojenčki so i meli popolnoma pokvarjeno zobovje in od jetike skvarjene kosti. Vikingi so postali žrtev velikega prevrata, ki ga je takrat doživelo grenlandsko podnebje. Prvotno južna in pozneje zmerna dežela (kjer so morale vinograde nadomestiti jablane), se je hitro izpremenila v severno. Živina je poginila, rastlinstvo se je krčilo. Naseljenci so o stali brez polj in so morali uživati eskimsko hrano, ki j e niso bili vajeni: ribe, mah in druga težko prebavna zelišča. Postali so žrtev jetike. Stevilo porodov je padlo na ničlo. Rod, ki j e odkril Ameriko, je podlegel mučnemu umiranju, katere mu je obupno kljuboval več desetletij.

TRINAJSTLETNI PROFESOR

13 letni Edvard Arquedas je bil nedavno imenovan za rednega profesorja klavirske in violinske glasbe na madridskem konservatoriju.

Arquedas je čudežno dete. Njegov oče je navaden delavec v Verdeju, provinca Saragosa. Marki Linares je že zgodaj spoznal dečkovo nadarjenost za glasbo in ga je dal na lastne stroške izsolati. Pokazalo se je, da ni trafil zaman denarja, kajti Arquedas se je obnesel, napravil je vse skušnje in zna danes toliko kakor kakšen pianist in violinist svetovnega slovesa, poleg tega pa je še izvrsten pedagog.

Mladi profesor je doslej napisal osem velikih kompozicij in ni samo klavirist in goslač, ampak igra izborno tudi orgle.

Tudi v francoskem mestu Lyonu imajo svoj "Markov trg"

KAKO SE HLADIJO V NEW YORKU

NAJDBA ATILOVEGA MEČA? V bližini Kisalsovadasza, nedaleč od češkoslovaške meje, je našel neki madžarski pastir zlat meč, ki meri v dolžino nad 1 m in tehta 370 gr.

Strokovnjaki, ki so videli meč, so izprva menili, da gre za orožje iz

tursko - ogrske vojne iz leta 1688. vendar se zdi, da je meč starejšega izvora. V splošnem sodijo, da je bil meč orožje hunskega kralja Atile. Orožniki so dragoceno najdbo zaplenili ter jo izročili madžarskemu muzeju.

HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD VESTNEGA IN ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA, ZATECITE SE NA

CLINICA MEDICA CANGALLO
Dr. A. GODEL

Zdravi ravnatelj dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje BLENORAGIJE - KAPAVICE

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJ. ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMSKIH NAČINIH

SPOLNE (606-914) - Krvne in Kožne Bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČEN
Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno spanje — Specijalisti za pljučne, srčne, jetrne, živčne in reuma tične bolezni.

ŽARKI X - DIATERMIJA - ANALIZE

Govori se slovensko.
Sprejemanje strank od 9. do 12. in od 15. do 21. — Ob praznikih od 9. do 12. ure.

Calle Cangallo 1542

Dr. J. HAHN

ZENSKÉ BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERILO, BOLEZNI MATERNICE, JAJČNIKA, NOTRANJE BOLEZNI: ZELODČNE IN MOŠKE BOLEZNI: KAPAVICA

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Kliči na dom: U. T. 47 Cuyo 7601
Sprejema od 3. do 8. zvečer
NIZKE CENE

DOCK SUD

(Prov. Buenos Aires)

Calle Facundo Quiroga 1441

nasproti komisarije

EDINA NAŠA SLOVANSKA LEKARNA

Pojasnilo o vašem zdravju lahko dobite osebno ali pismeno v moji lekarni.

FRANJO HUSPAUR

Instituto Médico
339 Callao 339
Dr. Renoulin

Bivši zdravnik v bolnišnici Salavery, V. Sarsfield in v bolnišnici Alvear.

Vodi osebno zdravniški zavod CALLAO. Vse klijente zdravijo zdravniki specialisti

SIFILIS. 606—914. — Moderno zdravljenje.

KAPAVICA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. Prostatitis, vnetja in spolne bolečine.

KRVNE BOLEZNI. — Slaba kri — Šibkost.

SRCE. — Srčne napake — hibe.

ZELODEC. — Čreva — kislina — jetra.

Pri zelodčnih boleznih se odpravi njih vzrok. Zdravljenje po načinu profesorja Glassnerja, zdravnika dunajske univerze.

KOSTNE BOLEZNI. Sušica.

REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.

GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrzlice.

ZENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek).

OTOSKE BOLEZNI. Rakitis — otrpelost.

NERVOZNOST. Glavobol.

Žarki X — Diatermija — Ultravioletni žarki

LABORATORIJ ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaji.

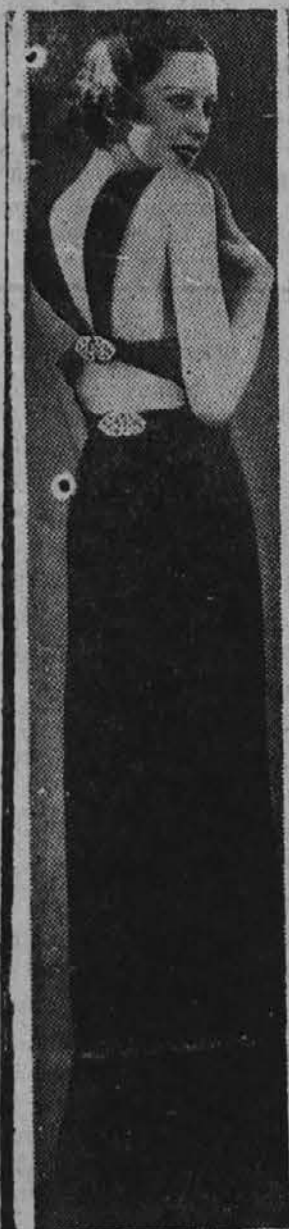
Lastni sanatoriji z niskimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO

Urnik: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9 do 12.

PREGLED \$ 3.—

339 Callao 339

MODA V PARIZU
Razkošen kostim z draguljastimi nakiti

Ženski kotiček

Kako si olajšamo delo?

Koliko krat si zatarnala, draga čitateljica, ko je minil dan, poln dela in skakanja: "joj, kako sem trudna, kako si želim postelje!", a morda nikoli nisi pomislila, da ti hude utrujenosti ni nakopalo samo delo, marveč da je tudi tvoja nerodnost kriva, če te "vse boli" in se počutiš, kakor da bi te bil kdo premikastil.

Res je, da imamo ženske ves dan obilo posla, posebno če so otroci pri hiši, in res je tudi, da znamo važnost in utrudljivost tega dela ceniti samo me, ker je že tako v navadi, da moški nimajo pravega razumevanja za vse ono, kar hišna gospodinja opravi tekom dneva. A, ponavljam, večkrat smo si prevelike utrujenosti same krive. Celotno vrsto hišnih del, ki bi jih lahko prav tako dobro opravile sede, izvršujemo stoje. Potem pa nas zbada v križu, otekajo nam noge, in stopala nas hudo bole.

Vse te mučne posledice našega vsakodnevnega garanja lahko omilimo, če že ne popolnoma odpravimo, ako se odločimo, da bomo smatrala "pri izvrševanju hišnih del sedenje za pravilo, stale in tekale pa le tedaj, ko je to neobhodno potrebno.

Prepričana bodi, da boš solato prav tako skrbno očistila, krompir prav tako dobro olupila in posodo prav tako čedno pomila, če boš pri teh opravilih sedela, ne pa stala. Tudi likanje te bo mnogo manj utrudilo, če boš to delo izvrševala sede, perilo pa si pripravila tako, da bo pri roki in ti ne bo treba po nepotrebnem vstajati.

Pri sedenju moraš vedno paziti, da se počutiš udobno. Miza, na kateri lupiš krompir ali sadje, na kateri likaš itd., ne sme biti previsoka, ker boš morala v takem slučaju pri delu preveč privzdigovati roke ter preveč vzravnavati telo; posoda, v kateri pomivaš ali delaš karkoli, ne sme stati prenizko, da se ti ne bo treba sključevati.

Samo ob sebi je umevno, da je red v hiši naš najboljši pomagač. Če si se navadila, da vsako stvar devaš zmerom na isto mesto, če imaš vzoren red v omrah, predalih itd., si boš prihranila mnogo časa, nepotrebnega premetavanja in razburjanja. Seveda ti nič ne pomaga, če ti popravljaš a ti drugi razmetavajo. Zato nauči otroke že v rani mladosti na red. "Kjer si vzela, tja spet deni; kakor si na-

šel, tako pusti!" Tako moraš otroku zabičavati ter ga pokarati, ko vidiš, da je pustil igrače razmetane po sobi, zvezek na mizi, svinčnik na stolici, "guardapolvo" na postelji itd.

MARA.

STRAŠNA SMRT REKORDNE PLAGALKE

Smrt rekordne plavalke Rut Litzig se je razvila v škandal, ki bo gotovo imel še posledice pred sodiščem. Ostati 79 ur v vodi ni bila želja pokojnice, ki se je temu upirala. Nasprotno, prosila je, naj jo vendar že potegnjejo iz vode, ker ne more več plavati zaradi mrazenja.

Med prireditelji tega smrtonosnega rekorda je bila tudi mati plavalke, ki je bila tako trdosrčna, da ni hotela slišati hčerine prošnje. Rut je čedalje bolj apatično plavala v vodi, dokler ni naposled nastopila tako zvana "mrtva točka". Kljub temu so silili 10-letno plavalko, naj ostane še dalje v vodi in da bi jo nekoliko opogumili, so začeli na bregu streljati in pokati z granatami. Nazadnje so tudi delali hrup s pavkami in drugimi instrumenti, plavalki pa so dajali droge, da bi okrepili njen organizem.

ELEGANTNA VEŠERNA POLETNA OBLEKA.

Brez usmiljenja so gledali, kako je onemoglo deklo prenašalo smrtne muke.

Debela plast maščobe, s katero so plavalko zavarovali proti hladu, je takisto usodno vplivala na rekorderko. Zdravniki so ugotovili, da je bila zaradi tega koža močno ovirana v transpiraciji. To je izzvalo hude funkcijske motnje, ki so tudi pripomogle do smrti.

Migljaji za hišne gospodinje

Likalnik bo spet postal gladek, če vzameš kos rumenega voska, ga oviješ s krpo in gladiš po toplem likalniku. Ko si ga s tem dobro očistila, vzemi drugo krpo, pomoči jo v drobno sol, pa spet dobro drgni likalnik. Rja bo popolnoma izginila.

Če si osmodila volneno blago pri likanju, madež lahko odstraniš, če podrgneš po njem s krpico, pomočeno v vročo klorovo vodo, in nato izpereš s toplo milnico. Mesto klorove vode uporabiš lahko borovo vodo. Če si nitke prežgala, pa ni več pomoči.

Za madeže na rokah je kis imenitno sredstvo. Da postanejo roke zopet mehke in gibčne, jih je treba potem takoj namazati in zdrgniti z glicerinom. Če so madeži zastarani ali močni ter nočejo izginiti takoj, napravi kašo iz sladkorja in olja ter drgni z njo po madežu, pa se ti bo koža kmalu lepo očistila.

..Madež v blagu, ki ga ne moreš prati, odpraviš z rumenjacom. Rumensjak namažeš po madežu, ko se posuši, ga okrtiš. Rumensjak ne poškoduje blaga in tudi na barvo ne vpliva, vzame pa medez lepo ven.

ZA KRATEK ČAS

Pred sodnikom

"Zakaj pa se hočete prav za prav ločiti?"

"Ker sem oženjen, gospod sodnik!"

V trgovini

Trgovec prodajalki: "Gospodična, opazil sem, da ste se sprli z odjemalcem. To vam za vselej prepovedujem. Kaj vam je pa kupec rekel?"

Prodajalka: "Dejal je, da je naša trgovina najbolj sleparska v mestu".

Na davkariji

"Dober dan. Prišel sem, ker bi rad plačal pristojbino."

"Dobro. A vi ste vsekakor prvi."

"Prvi, ki plača pristojbino?"

"Ne. Prvi, ki mi pravi, da bi jo rad plačal."

V obiskih

"Kaj ne, tetka, da si nam postregla, ko smo bili zadnjič pri tebi, s kavo?"

"Da."

"No, vidiš, mamica! Ti si pa doma trdila, da je bila umazana voda!"

MEDICINAL NEWS

Največja klinika v Buenos Aires

katera ima 12 posebnih konzultorijev za razne bolezni, in jim načeljuje zdravniki — ravnatelji

Oddelek za Moške

Vodja Dr. Bacigalupo, bivši zdravnik pri "Departamento de Higiene" ter bivši ravnatelj italijanske bolnice v Rosariju

ODDELEK ZA SPOLNE BOLEZNI

Na mesečne obroke od 10.— pesov

Temeljito zdravljenje kapavice, zastarele in začetne, in tudi njenih posledic, kakor bolezni mehurja, obisti, prostate ter spolne slabosti.

Zdravijo se v tej kliniki bolni na kapavici:

C. R. — Preko pet let zastarela kapavica: popolno ozdravljenje se doseže v dveh mesecih.

L. F. P. — Kapavica in akutna cistitis: Ozdravljenje se doseže v enem mesecu.

B. Q. — Uretritis ter akutna kapavica: Ozdravljenje tekom 10 dni.

606 IN 914

Ta oddelek vodi specializiran zdravnik bolnice Ramos Mejia. Z modernim zdravljenjem se dosežejo najugodnejši uspehi SLABOST: Posebno zdravljenje do popolnega okrevanja

Oddelek za Ženske

Vodja Dr. A. Antonelli, zdravnik bolnic Rawson in Ramos Mejia

PORODI: normalni in težki

BOLEZNI: maternice, jajčnikov, žlez itd. Metritis, vaginitis,

polipi, zastrupljenje, dismeroneas, mesečno pranje, beli tok.

GLAVNI KLINIČNI ODDELEK

Bolezni: pljuč, jetika, srce; želodčne bolečine, živčne bolezni in bol, mehurja.

Revmatizem.

SIBKOST: Zdravljenje z injekcijami brez bolečin.

HEMOROIDI: Radikalno zdravljenje brez operacije.

BOSIO: Najmoderneje metode za popolno ozdravljenje.

Oddelek X-Žarkov

Popolne moderne instalacije

Radioskopija in radiografija 10.— pesov

Teleradiografija

ODDELEK ZA ZDRAVLJENJE Z ELEKTRIČNIM TOKOM

Najmodernejši stroji

POSEBEN ODDELEK ZA OTROŠKE BOLEZNI

LABORATORIJSKI ODDELEK

Vsakovrstne analize. Laboratorije je organiziral zdravnik, ki ima dvajset let izkušenj v evropskih in tukajšnjih bolnicah

Analize krvi, seča, pljunksa. Céfalo raquídeo. Líquido de punción. Wassermannove in Khanove analize

SANATORIJSKI ODDELEK

Ker razpolaga naš zavod z obsežnimi prostori, se vam nudi prilika, da nam izročite v oskrbo in za zdravljenje slehernega bolnika, in sicer za nizke cene. Zdravili ga bodo zdravniki, ki imajo dolgoletne izkušnje iz evropskih bolnic: berlinskih, pariških, dunajskih itd., kakor tudi tukajšnjih.

POMNITE:

Ko čutite, da niste zdravi, pridite k nam, kjer vas bodo pregledali strokovnjaki, ki prav tako postopajo z revežem kakor z bogatinom.

KONZULTACIJE SO BREZPLAČNE ZDRAVIMO TUDI NA MAJHNE MESEČNE OBROKE

Naši zdravniki, katere vodijo plemeniti cilji, so prepričani, da vršijo človekoljubno nalogo s tem, da iščejo leka za vašo bolezen ter prinesejo na ta način mir v vaše domove.

NE POZABITE:

Oči, nos, grlo, sluh, srce, pljuča, želodec, sušica, prebavni organi, slaba prebava, spolne bolezni, slabost.

ZENSKÉ BOLEZNI: maternica, kožne bolezni, mesečno pranje, sifilis, kapavica. — Rvmatizem. Krvne bolezni. Živčne bolezni.

GOVORIMO SLOVENSKO

Sprejemanje strank od 9.—12. in od 15.—21. Ob nedeljah in praznikih od 9.—12.

U. T. 35, Libertad 5410

28 SUIPACHA 28

SEVERNOAMERIŠKI SKAVTI NA OBISKIH V BUDIMPEŠTI

"Oblekli" so se za to priliko v Indijance

GOSPODARSKE VESTI

Ureditelj jugoslovanskih zunajih dolgov

Z zastopniki imetnikov jugoslovanskih državnih in od države z jamčenih obveznic, je beograjska vlada sklenila sporazum glede triletnih ustavitve amortizacijske službe in glede konsolidacije obresti, ki zapadejo v tej dobi (od 14. oktobra 1932. do 14. okt. 1935.). Na podlagi tega sporazuma imajo inozemski imetniki jugoslovanskih državnih papirjev možnost izbire glede izplačila kuponov, in sicer: v vezanih dinarjih za ves znesek; drugače pa 10 odst. v pogodbeni valuti, ostalih 90 odst. v novih 5-odstotnih dolgoročnih državnih obveznicah.

Vnovčevanje kuponov v vezanih dinarjih bosta vršili Državna hipotekarna banka (za vsa poveljna posojila) in Francosko-srbska banka v Beogradu (za predvojna posojila). Vsakemu posameznemu predlagatelju kuponov se bo priznala odgovarjajoča svota vezanih dinarjev na posebnem računu.

Uporaba teh "vezanih" ali internih dinarjev je dovoljena samo v notranjem prometu, ne morejo se pa uporabljati za nakup tujih plačilnih sredstev, za plačilo izvoženega blaga, za financiranje gradbenih in sličnih del v državi od strani inozemskih podjetij, niti za prenos na drugega inozemca. V svrhu točnega izvrševanja teh določb je vlada objavila posebne predpise.

Za zvezo med Dunavo in jadranskimi pristanišči

Inž. Senjanović je v beograjski "Politiki" objavil zanimiv načrt za kombinirano rečno, pomorsko in železniško prometno zvezo med Dunavo in Jadranskim morjem. Takšna zveza bi se dala izpeljati od Dunave po Savi do Siska, od koder bi železniške proge vodile do Splita (340 km) in do Sušaka (267 km). Rečna pot Dunava-Sava bi se dala pozneje mnogo skrajšati z zgraditvijo prekopa od Vukovara do Samca; ta kanal bi bil tudi v drugem oziru velike važnosti: Varoval bi namreč obsežno področje pred poplavami.

Z izvedbo tega načrta bi se dunavska proga, ki meri od Vukovara do Črnega morja 1340 km, zamenjala z rečno zvezo Vukovar-Samac-Sisak, ki znaša 400 km, in s 267 km železniške proge Sisak-Sušak. Takšna krajša in cenejša prometna zveza bi nudila velike koristi jugoslovanskemu izvozu, pa tudi tujemu tranzitu preko jugoslovanskih pristanišč.

Nekaj številčk o jugoslovanskih industrijah

Ministerstvo za trgovino in promet v Beogradu je sestavilo zanimivo statistiko o stanju jugoslovanskih industrijskih delniških družb. Ta statistika, iz katere si bomo zabeležili najvažnejše podatke, ne obstaja, torej, vseh industrijskih podjetij, marveč samo ona, ki so delniške družbe. A navzlic tej nepopolnosti je vredna, da si jo ogledamo.

Ob koncu leta 1931. je bilo v Jugoslaviji 558 industrijskih delniških družb, katerih skupna bilančna svota je znašala 11 in pol milijarde dinarjev. V strojni napravah in tehničnih instalacijah je bilo investiranih 2194, v nepremičninah 1613, v premičninah 411, v prevoznih napravah pa 340 milijonov dinarjev.

Vplačana glavica vseh teh družb je dosegla svoto 3100 milijonov, dolgovi so znašali 5451 milijonov. Zaloge sirovin in materiala so vnesene v bilancah s svoto 786 milijonov, zaloge izgotovljenih proizvodov pa s 1425 milijonov.

Računi z gube in dobička so izkazovali skupno 225 milijonov čistega dobička in 206 milijonov dinarjev z gube. Na dividendah je bilo za leto 1931. izplačanih 114 milijonov dinarjev, na tantijemah pa 13 milijonov. Nadalje so znašali upravni stroški 888, davki 205, dotacije fondom 73, odpisi pa 246 milijonov.

Če si ogledamo posamezne industrijske panoge, vidimo, da je po bilančni svoti družb največja lesna industrija, ki izkazuje 2414 milijonov dinarjev, a ima razmeroma le majhno glavico, namreč 424 milijonov. Zato so pri tej industrijski panogi dolgovi prav znatni, znašajo 1500 milijonov, terjatve pa le 612 milijonov. Podjetja so zaradi krize izkazala večinoma zgubo.

Po višini glavnice pa je najmočnejša rudarska industrija. Razmerje med dolgovi in terjatvami je tu ugodnejše: dolgov 480 milijonov, terjatev pa 408 milijonov. Dobiček prevladuje nad zgubami.

Na tretjem mestu je prehranbena industrija, ki obsega mlinarstvo, tvornice testenin, čokolade, pijač, sladkorja, mesnih izdelkov itd. Od skupnega števila podjetij (113) odpade na mlinarska podjetja 54 družb. Pri terjatvah v višini 334 milijonov Din dosežejo dolgovi v tej skupini znatno vsoto 778 milijonov. Če v tej skupini prevladujejo dobički, je to pripisati predvsem dobičkom sladkorne industrije.

V kemični industriji, ki obsega poleg podjetij za kemične in lekarniške proizvode tudi podjetja za produkcijo barv, lakov, firneža in koz-

metičnih predmetov, je razmerje med dolgovi (350 milijonov) in terjatvami (345 milijonov) zopet ugodnejše. V tej skupini prevladujejo dobički.

V skupino zemeljske industrije spadajo podjetja za bauxit, cement, opeko, steklo in gradbeni material. Razmerje med dolgovi (547 milijonov) in terjatvami (192 milijonov) pa je zelo neugodno. Tudi v tekstilni industriji, ki beleži razmeroma malo dobičkov pa tudi malo izgub, je to razmerje neugodno, kajti pri 540 milijonih dolgov znašajo terjatve le 189 milijonov. Pri strojni industriji pa znašajo dolgovi 509 milijonov in terjatve 250 milijonov.

KAKO

bi se naročili na naš list? NIČ NI LAŽJEGA

Posljite svoj naslov na:

NOVI LIST, Reconquista 268
Buenos Aires

Argentinski izvoz

V prvih osem mesecih tekočega leta je znašala vrednost iz Argentine izvoženega blaga 346.427.000 pesov v zlatu, to je skoro 70 milijonov zlatih pesov manj nego v odgovarjajočih mesecih lanskega leta. Izvoz se ni zmanjšal samo v vrednosti, marveč tudi količinsko. Dočim se je lani izvozilo do konca avgusta 12 milijonov ton blaga, je letos šlo iz države 9 milijonov in 900 tisoč ton, torej približno eno šestino manj. Najbolj občuten je padec izvoza raznih vrst žita, predvsem pa koruze, katere izvoz se je srčil za skoro 43 odst. sto.

RAZNE NOVICE

SENZACIONALEN POSKUS RUSKEGA KIRURGA

Znanemu ruskemu kirurgu prof. Voroniju z vseučilišča v Harkovu je uspela baje rešitev enega največjih problemov moderne kirurgije: presa-ditev organov mrtvecev na žive ljudi.

Neka ženska je s samomorilnim namenom izpila veliko količino strupa, ki ji je uničil obisti. Po vseh pravi-lich bi morala umreti. Prof. Voroni pa se je odločil, da ji uničene obisti nadomesti z obisni moža, ki je bil kratko prej umrl, in operacija je tako dobro uspela, da je kmalu potem popolnoma ozdravela.

Prof. Voroni je že nekoliko let vršil takšne poskuse in je prišel do pre-pričanja, da se morejo zdravi organi z mrtvih organizmov brez nadalj-njega presaditi v bolne, žive orga-nizme, kjer se polagoma "aklimatizi-rajajo" in se prebudijo v novo življe-nje. Nekemu psu je pred dvema le-toma presadil obisti iz mrtvega psa celo na vrat in so tu kmalu začele normalno delovati, na kar so izgini-tele začetne težave, ki jih je imel pes zaradi te presaditve.

Tudi po drugih znanstvenih labo-ratorijih so se vršili slični poskusi, a uspehi niso bili trajni. Zato je tre-ba sprejeti poročilo o uspehih prof. Voronija z nekaj skêpse. Če je pa re-snično v celoti, tedaj si lahko misli-mo, kakšen pomen bodo imela nje-gova odkritja za medicinsko vedo in za trpeče človeštvo.

DETE Z DVEMA GLAVAMA

Neka unajnska medicinska revija poroča o neki ženi, ki je v 41. letu, po rojstvu treh povsem normalnih otrok, rodila redko abnormiteto: de-teta z dvema glavama. Otrok se je ro-dil v 7. mesecu mesečnosti in so mo-rali uporabiti narkozo.

Med ramami je imel na pravih vratovih dve pravilno oblikovani gla-vi, med obema tilnikoma pa mu je rasla še tretja roka, ki je imela ka-kor leva roka samo štiri prste brez mezinca, dočim je bila desna roka normalna. Prsti na obeh skaženih ro-kah so bili tenki in dolgi s šiljastimi, kreppljem podobnimi nohti.

Spaček — ženskega spola — je za srečo prišel mrtev na svet. Pri obdukciji so ugotovili, da je imel dve srci, večje in manjše, obe pa sta bi-li obdani s skupno kožo. Poleg teh abnormalnosti je bilo opaziti še dva goltanca, dva sapnika, dva požiralni-ka in dve hrbtenici.

KOLIKO LJUDI JE NA SVETU

Ob smrti rimskega cesarja Avgu-sta — po našem štetju l. 14. — je bi-lo v rimskem cesarstvu ljudsko štetje, pri katerem so našeli v Italiji šest milijonov ljudi. Ko je prebivalstvo izvedelo, koliko ljudi so našeli, se jih je lotil velik strah, da je na svetu preveč ljudi in da se čoveštvo ne bo moglo prehraniti. Toda strah je imel prazne oči. Tedanja Evropa je bila še redko obljudena.

Danes živi na svetu 2,3 milijarde ljudi, pa še to število ni popolno. Glede ozemelj, ki niso dostopna civi-lizaciji, se moramo namreč zadovolji-ti samo s približnimi cenitvami. To so zlasti tropske in arktične dežele, o katerih pa lahko domnevamo, da imajo več ljudstev, kakor jih pozna-mo.

Hiter prirastek zemskega prebi-valstva datira zlasti od l. 1910 do 1926. l. 1910 je imela Evropa na 9 in pol milijona četvornih km površine 447 milijonov prebivalcev. Šestnajst let pozneje se je to število povečalo na 478 milijonov ljudi. Ame-rika s 34. milijoni četvornih km površine je imela leta 1910, komaj 180 milijonov prebivalcev, l. 1926, pa že 235 milijonov, V Afriki, ki meri 28 in pol milij. četvornih km so našli leta 1910 126 milijonov, l. 1926 pa že 139 milijonov ljudi in v Aziji, ki je najprostranejša dežela sveta ter ima 44 milijonov četvornih km površine, so našli l. 1910 šele 858, l. 1926 pa že 1032 milijonov ljudi. Avstralija je najmanjši del sveta ter meri 8 in pol milijona četvornih km. Leta 1910 je imela 6 milijonov, l. 1926 pa že 10 milijonov ljudi.

V razmeroma kratki dobi šestnaj-stih let je torej človeštvo naraslo za ogromne številke. Svetovna vojna, ki je uničila toliko dragocenih življenj, pomeni v skali naraščanja prebival-stva samo kratek odmor, nič več.

Če pravijo statistike, da živi danes na zemlji 2,3 milijarde ljudi, s tem ni rečeno, da ni več prostora na svetu. Nasprotno, zemlja jih lahko preživi mnogo več, na nji je prostora in življenskih možnosti za tri do štirikrat toliko prebivalcev, kakor jih ima sedaj. Šest do sedem milijard ljudi preživi zemlja brez težave. Pri tem pa je važno vprašanje gostote poseljenosti.

Razdelitev ljudstev je namreč na zemlji jako različna. V Evropi pride danes na četvorni km ozemlja 48 ljudi, v Aziji 23,4, v Ameriki ne gle-de na gostoto poseljenosti v Zedinjenih državah in na redko gostoto prebi-valstva v Južni Ameriki 4,5 ljudi, v Afriki 4,8 ljudi, v Avstraliji odpade na četvorni kilometer ozemlja celo en sam človek.

KROTKI LEOPARDI
Krotiteljica Olga Celest jih je spre-menila v vegetarijance.

IZPLAČA SE VAM OBISKATI

BANCO COMERCIAL DEL PLATA

AVDA. DE MAYO 652 - U.T. 33-1333 - BUENOS AIRES

KO HOČETE NALOŽITI DENAR ALI GA
NAKAZATI. KO HOČETE KUPITI VOZNE
LISTKE, KREDITNA PISMA ITD. TER

VEDNO

Ko rabite kakršnokoli pojasnilo v bančnih
poslih. Dobili boste vse potrebne nasvete in
navodila

SLOVENSKEM ODDELKU